

OBČINA SVETI ANDRAŽ V SLOVENSKIH GORICAH

NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB JEDRSKI ALI RADIOLOŠKI NESREČI

VERZIJA 1.0

	ORGAN	DATUM	PODPIS
IZDELAL	Občina Sveti Andraž v Slovenskih goricah	17.6.2022	Petra Breznik
SKRBNIK	Občina Sveti Andraž v Slovenskih goricah	17.6.2022	Petra Breznik
ODOBRIL	Poveljnik CZ	17.6.2022	Tadej Hrga
SPREJEL	Županja občine Darja Vudler Berlak	17.6.2022	Darja Vudler Berlak
ŠT. DOK. :846-2/2022-4			

**PREGLED AŽURIRANJA, DOPOLNITEV IN SPREMINJANJA OBČINSKEGA NAČRTA
ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB JEDRSKI ALI RADIOLOŠKI NESREČI V OBČINI SVETI
ANDRAŽ V SLOVENSKIH GORICAH**

ZAP. ŠT.	DATUM AŽURIRANJA	SPREMEMBE IN DOPOLNITVE
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		

ZAP. ŠT.	DATUM DOPOLNITEV	SPREMEMBE IN DOPOLNITVE
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		

ZAP. ŠT.	DATUM SPREMINJANJA	SPREMEMBE IN DOPOLNITVE
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		

KAZALO VSEBINE:

1. JEDRSKA NESREČA	5
1.1. Uvod	5
1.2. Splošno o nevarnosti ionizirajočega sevanja	5
1.3. Viri nevarnosti ionizirajočega sevanja v občini	6
1.4. Možne posledice nesreče v občini	7
1.5. Sklepne ugotovitve	7
2. OBSEG NAČRTOVANJA	9
2.1. Ravni načrtovanja	9
2.2. Načela zaščite, reševanja in pomoči	9
3. KONCEPT ZAŠČITE REŠEVANJA IN POMOČI	10
3.1. Temeljne podmene načrta	10
3.2. Koncept odziva ob jedrski nesreči v NEK	11
3.3. Koncept odziva ob jedrski nesreči v tujini	13
4. SILE, SREDSTVA IN VIRI ZA IZVAJANJE NAČRTA	14
4.1. Pregled organov in organizacij, ki sodelujejo pri izvedbi nalog	14
4.2. Materialno-tehnična sredstva za izvajanje načrta	15
4.3. Predvidena finančna sredstva	15
5. OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE	16
5.1. Opazovanje, obveščanje in alarmiranje ob jedrski nesreči	16
5.2. Obveščanje prebivalcev na ogroženem območju:	17
Obveščanje prebivalcev ob jedrski nesreči mora biti usklajeno z obveščanjem splošne javnosti. Za obveščanje prebivalcev o stanju ob jedrski nesreči v Občini Sveti Andraž v Slovenskih goricah je pristojna Občina Sveti Andraž v Slovenskih goricah	18
6. AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV	19
6.1. Aktiviranje organov in njihovih strokovnih služb ob jedrski nesreči	19
6.2. Aktiviranje občinskih sil za zaščito, reševanje in pomoč ob jedrski nesreči	21
6.3. Aktiviranje sil za zaščito, reševanje in pomoč ob jedrski nesreči v tujini	22
6.4. Zagotavljanje materialnih sredstev pomoči	22
7 . UPRAVLJANJE IN VODENJE	24
7.1. Organi in njihove naloge	24
7.2. Operativno vodenje	26
Organizacija zvez:	27
8. NADZOR RADIOAKTIVNOSTI	29
8.1. Nadzor radioaktivnosti ob jedrski nesreči	29
8.2. Naloge izvajalcev nadzora radioaktivnosti ob jedrski nesreči	29

9 . UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI	30
9.1 Zaščitni ukrepi ob nesreči v NEK.....	30
9.1.1 Zaščitni ukrepi na območju splošne pripravljenosti	30
9.1.2 Zaščitni ukrepi ob jedrski nesreči v tujini	31
9.2 Naloge zaščite, reševanja in pomoči ob nesreči v NEK.....	31
Prva pomoč	31
10. OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA	32
10.1 Osebna in vzajemna zaščita.....	32
11. RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV	34
11.1 Pomen pojmov	34
11.2 Pomen okrajšav	35
12. DODATKI IN PRILOGE K NAČRTU	36
12.1 Skupne priloge:.....	36
12.2 Navodila:.....	37
12.3 Skupni dodatki:.....	37
KAZALO SLIK :	
Slika 1 : Koncept odziva ob jedrski nesreči v NE Krško	12
Slika 2 : Koncept odziva ob jedrski nesreči v tujini	13
Slika 3 : Pregled organov in organizacij, ki sodelujejo pri izvedbi nalog.....	14
KAZALO DIAGRAMOV :	
Diagram št. 1 : Aktiviranje organov in njihovih strokovnih služb ob jedrski nesreči	19
Diagram št. 3 :Aktiviranje občinskih sil za zaščito, reševanje in pomoč ob jedrski nesreči	21
Diagram št. 4 : Zagotavljanje materialnih sredstev pomoči	23
Diagram št. 5 : Osebna in vzajemna zaščita	32

1. JEDRSKA NESREČA

1.1. Uvod

Občinski načrt zaščite in reševanja ob jedrski nesreči je izdelan v skladu in na podlagi temeljnega državnega načrta, ki ga je sprejela Vlada RS, dne 9.1.2004 in Regijskega načrta zaščite in reševanja ob jedrski nesreči-verzija 3.0, 2011, ki ga je sprejel Poveljnik CZ za Podravje. Občinski načrt podrobno opredeljuje izvajanje ukrepov in nalog zaščite in reševanja ter pomoči, ki so v pristojnosti občine ob nesreči v Nuklearni elektrarni Krško (NEK) ter ob nesrečah s čezmejnimi vplivi v jedrskih elektrarnah v tujini.

Načrt je izdelan na podlagi ocene ogroženosti ob jedrski ali radiološki nesreči v Podravski regiji in v skladu z Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. št. 51/06 - UPB1 in 95/07 - ZSPJS - H), Zakonom o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti (Uradni list RS, št. 102/04 UPB 2), Uredbo o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Uradni list RS, št. 3/02, 17/02, 17/06 in 76/08) ter drugimi predpisi in strokovnimi podlagami, ki so upoštevani v temeljnem in regijskem načrtu.

Načrt občine je usklajen s temeljnim načrtom zaščite in reševanja ob jedrski nesreči, kar je razvidno iz pisnega mnenja Uprave RS za zaščito in reševanje, št: 8422-25/2022-14 - DGZR, z dne 31.5.2022.

V načrtu niso opredeljeni ukrepi in naloge ob drugih nesrečah z viri ionizirajočega sevanja, kot so nesreče pri transportu radioaktivnih ali jedrskih snovi, nesreče z drugimi viri ionizirajočega sevanja ali nesreče, ki bi jih povzročila strmoglavljenja satelita ali plovila na jedrski pogon. V načrt tudi ni vključena pripravljenost občine na teroristične napade z uporabo radiacijskega orožja.

1.2. Splošno o nevarnosti ionizirajočega sevanja

Viri ionizirajočega sevanja so naravni in umetni. Zaradi radioaktivnih izotopov v okolju (zemlja, zrak, voda, prehrana) je človek na razne načine izpostavljen ionizirajočemu sevanju. Običajno jih delimo na zunanje in notranje obsevanje. Do zunanjega obsevanja pride, če so radioaktivni izotopi v človekovi okolici. Ob razpadanju obsevajo človeka z oddajanjem prodornih sevanj, kot so npr. žarki γ . Izpostavitve sevanju je v tem primeru sorazmerna s časom zadrževanja v območju sevanja. Do notranjega obsevanja pride zaradi vnosa radioaktivnih snovi v organizem z vdihavanjem onesnaženega zraka (inhalacija), uživanjem onesnažene hrane in pijače (ingestija) in zaradi vnosa skozi kožo, zlasti če je poškodovana. Ob vnosu v organizem pridejo do izraza tudi tisti radioaktivni izotopi, ki zaradi malo prodornih delčnih sevanj niso pomembni kot zunanji sevalci, npr. plutonijevi izotopi, ki so sevalci α . V telo vneseni radioaktivni izotopi različnih elementov se glede na kemijsko obliko obnašajo dokaj različno (čas zadrževanja, kopičenje v specifičnih organih ali tkivih, hitrost in delež izločanja). Pomembno je tudi to, da se

po vnosu radioaktivnih izotopov v telo ni mogoče izogniti nadaljnji izpostavljenosti sevanju, ker radionuklidi obsevajo tkiva, dokler se zadržuje v telesu.

Ionizirajoče sevanje snovi oddaja energijo z ioniziranjem in vzbujanjem atomov in molekul. V tkivu lahko zaradi tega pride do okvar biološko pomembnih molekul, kar lahko privede do poškodbe ali smrti celice. Ob uničenju velikega števila celic organa ali tkiva so posledice za organizem lahko zelo resne, celo smrtno in se pokažejo relativno hitro po obsevanju. Te učinke imenujemo deterministične in je zanje značilno, da imajo prag - ne opažamo jih pod dozo, ki je nižja od neke mejne vrednosti. Nad pragom pa se posledice večajo s prejeto dozo.

Po drugi strani pa je sevanje tudi mutageno in v celici povzroči spremembe, ki lahko predstavljajo enega od prvih dogodkov pri razvoju celice v rakasto obliko. Kancerogenost sevanja je učinek, ki verjetno nima praga, in z večanjem doze narašča verjetnost nastanka raka. To je stohastični oziroma učinek zaradi statistično ugotovljenih okvar celic. Če pa sevanje okvari spolne celice, se posledice pokažejo šele na potomcih (dedni ali hereditarni učinki).

1.3 Viri nevarnosti ionizirajočega sevanja v občini

Vire nevarnosti lahko razdelimo v 5 skupin:

1. Jedrski objekti - to so jedrske elektrarne, raziskovalni jedrski reaktorji, postroji za obogatitev urana, postroji za izdelavo gorivnih elementov, obrati za predelavo in odlaganje obsevanega jedrskega goriva ter objekti, namenjeni uskladiščenju, predelavi in odlaganju radioaktivnih odpadkov. Teh objektov na območju občine ni. Najhujše posledice jedrske nesreče v občini bi imela nesreča v jedrski elektrarni Krško. Nesreča s težjo poškodbo sredice lahko povzroči zelo resne posledice za zdravje ali celo ogrozi življenje prebivalcev v občini Sveti Andraž v Slovenskih goricah.

2. Objekti, kjer se uporabljajo radioaktivni viri

Teh objektov na območju občine ni.

3. Prevoz radioaktivnih in jedrskih snovi - zaradi posebnih varnostnih ukrepov je verjetnost nesreče pri prevozu zelo majhna, če pa se zgodi je njen vpliv prostorsko omejen na nekaj hektarjev veliko območje, ki bi ga bilo potrebno po nesreči dekontaminirati in/ali omejiti dostop nanj.

4. Padec satelita z jedrskim reaktorjem ali satelita, ki ima na krovu radioaktivni material

Razlikujemo dve vrsti virov sevanja na satelitu: vir visoke alfa aktivnosti (iztopi plutonija) in reaktorski vir. V prvem primeru gre za možno onesnaženje z močno strupenim sevalcem alfa. V drugem primeru pomeni padec satelita onesnaženje s fisijskimi produkti. Radioaktivnost ostaja večinoma vezana na delce z visokimi specifičnimi aktivnostmi in je zanje značilno, da ne vsebuje jodovih in cezijevih izotopov. Nevarnost pomeni predvsem vdihavanje delcev, ki v posamezniku lahko povzročijo visoke doze in ne zunanje sevanje. Območja onesnaženja so trakaste oblike s širino nekaj 10 kilometrov in dolžino nekaj 100 kilometrov.

5. Teroristični napadi - se lahko izvedejo z napadi na NEK ali z uporabo t.i. »umazanih bomb« katerih namen je povzročiti radiološko kontaminacijo omejenega obsega. S tem načrtom se ureja nadzor in obvladovanje dogodkov samo ob najhujših nesrečah v jedrskih elektrarnah. Najhujša jedrska nesreča v tem primeru pomeni poškodbo sredice z odpovedjo zadrževalnega hrama.

1.4 Možne posledice nesreče v občini

Ob jedrski nesreči se sprostijo radioaktivne snovi (radioaktivni plini in radioaktivni delci) pretežno v ozračje in se razširjajo v obliki radioaktivnega oblaka v širše okolje. Stopnja ogroženosti ob jedrski nesreči zaradi radioaktivnega onesnaženja okolja je odvisna od vrste in od količine izpuščene aktivnosti posameznih skupin radionuklidov (žlahtni plini, radioizotopi joda, dolgoživi fisijski produkti). Prenos in razširjanje sta odvisna od vremenskih razmer. Radioaktivni delci se med prenosom usedajo (suhi used) ali pa izpirajo s padavinami (mokri used) na površine pod seboj. Radioaktivno sevanje prihaja do človeka po treh glavnih prenosnih poteh: z vdihavanjem radioaktivnih zračnih delcev, zaužitjem z vodo in hrano ter neposrednim zunanjim obsevanjem iz radioaktivnega oblaka ali iz onesnaženih tal. Radioaktivne snovi lahko pridejo v telo tudi prek odprtih ran. Vrsta in stopnja ogroženosti v občini se s časom spreminjata. Nezaščiteni prebivalci, ki so bližje kraja nesreče bodo v prvih urah po izpustu najprej izpostavljeni zunanjemu sevanju iz radioaktivnega oblaka in vdihavanju radioaktivnih delcev, še posebej izotopov radioaktivnega joda, ki se kopičijo v ščitnici. Srednje (nekaj dni po nesreči) in dolgoročno pa prihaja do obsevanja obremenitve zaradi zauživanja onesnažene hrane (I-131 v mleku, listnati zelenjavi, pitni vodi), še posebej v krajih, kjer uporabljajo za pitje in napajanje živine deževnico ter zaradi zunanjega sevanja iz onesnaženih tal. V tem obdobju so pomembni dolgoživi radionuklidi, kot npr. Cs-137, Cs-134, Sr-90.

Ob jedrskih nesrečah v oddaljenih elektrarnah v tujini (znotraj 1000 km pasu) lahko ob neugodnih vremenskih razmerah pričakujemo kontaminacijo na vsem ozemlju občine. Do večje kontaminacije bi prišlo v tistih krajih kjer bi v času prehoda radioaktivnega oblaka deževalo.

Viri nevarnosti, opis značilnosti in druge ocene ob jedrski nesreči so opisane v oceni ogroženosti. Načrt konkretno opredeljuje ukrepe in naloge v občini za obvladovanje dogodkov ob najhujših nesrečah v jedrskih elektrarnah, kar pomeni, nesreča ob poškodbi sredice z odpovedjo zadrževalnega hrama. Celotno območje občine pa leži v območju splošne pripravljenosti, kjer se zaščitni ukrepi prav tako izvajajo na podlagi meritev.

Glede na število in zanesljivost varnostnih sistemov v jedrski elektrarni je verjetnost nastanka nesreče, ki bi pomenila nevarnost za prebivalstvo, izredno majhna.

1.5 Sklepne ugotovitve

Območje občine lahko prizadenejo nesreče:

- v jedrski elektrarni Krško,
- v jedrskih elektrarnah v tujini, ki so znotraj 1000 km območja oddaljenosti od Slovenije.

Z občinskim načrtom zaščite in reševanja ob jedrski nesreči v NEK ali v tujini se načrtujejo ukrepi in naloge za zaščito, reševanje in pomoč za zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje, ki so v pristojnosti občine.

V občinskem načrtu se opredelijo ukrepi in naloge zaščite in reševanja za območje splošne pripravljenosti.

Načrti zaščite in reševanja ob jedrski nesreči, glede na različne ravni načrtovanja (državna, regijska, občinska), se med seboj dopolnjujejo, zato se ukrepi in naloge v občinskem načrtu opredelijo le za nivo občine.

Ob jedrski nesreči v tujini, ki bi ogrozila Slovenijo in s tem tudi našo občino, se izvajajo ukrepi, ki so predvideni za območje splošne nevarnosti, ter drugi ukrepi, ki jih predlagajo pristojni organi. Ob tej nesreči se pri izvajanju načrta smiselno uporabljajo ukrepi in naloge opredeljeni za območje splošne pripravljenosti ob nesreči v NEK.

2. OBSEG NAČRTOVANJA

2.1 Ravni načrtovanja

Temeljni načrt je državni načrt ob jedrski nesreči. Občinski načrt mora biti usklajen z državnim načrtom ter načrtom regije.

Pred sprejemom občinskega načrta se načrt pošlje na Upravo RS za zaščito in reševanje, ki po pregledu načrta izda pisno mnenje o usklajenosti občinskega z državnim načrtom. Upoštevanje tega mnenja je obvezno.

Občinski načrt je podrobno razčlenjen državni in regijski načrt ter konkretno opredeljuje izvajanje v **OBMOČJU SPLOŠNE PRIPRAVLJENOSTI**, ki so v pristojnosti občine.

Z načrtom se opredeljujejo ukrepi in naloge, ki jih izvaja občina ob jedrski nesreči v NEK ali v tujini.

2.2 Načela zaščite, reševanja in pomoči

Zaščita, reševanje in pomoč ob jedrski nesreči se organizirajo v skladu s temi načeli :

- vsakdo ima pravico do zaščite, reševanja in pomoči, če je zaradi nesreče ogroženo njegovo življenje, zdravje ali premoženje,
- ob nesreči imata zaščita in reševanje človeških življenj prednost pred vsemi drugimi zaščitnimi in reševalnimi dejavnostmi,
- ob nesreči je vsakdo dolžan pomagati po svojih močeh in sposobnostih,
- občina pri zagotavljanju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v skladu s svojimi pristojnostmi prednostno organizira izvajanje preventivnih ukrepov. Pri vseh oblikah načrtovanega varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami morajo imeti prednost preventivni ukrepi,
- občina uporabi za zaščito, reševanje in pomoč ob naravni ali drugi nesreči najprej svoje sile in sredstva. Kadar zaradi velikega obsega nesreče oziroma ogroženosti sile in sredstva lokalne skupnosti niso zadostni ali niso zagotovljene med sosednjimi lokalnimi skupnostmi , občina zaprosi za uporabo sil in sredstev s širšega območja,
- vse dejavnosti za zaščito, reševanje in pomoč so človekoljubne narave,
- da bi preprečili ali vsaj ublažili posledice naravnih in drugih nesreč, je treba ukrepati hitro in učinkovito. Zato morajo biti sile za zaščito, reševanje in pomoč organizirane, opremljene in usposobljene tako, da se na nesrečo lahko odzovejo v najkrajšem možnem času,
- podatki o nevarnostih ter o dejavnostih občinskih organov in drugih izvajalcev nalog varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami so javni. Občina mora zagotoviti, da je prebivalstvo na območju, ki bi ga lahko prizadela naravna ali druga nesreča, obveščeno o nevarnostih.

3. KONCEPT ZAŠČITE REŠEVANJA IN POMOČI

3.1 Temeljne podmene načrta

Načrt zaščite in reševanja občine je izdelan za jedrsko nesrečo, pri kateri lahko pride do večjega izpusta radioaktivnih snovi v okolje, in sicer za:

- jedrsko nesrečo v Nuklearni elektrarni Krško,
- jedrsko nesrečo v jedrskih elektrarnah v tujini s čezmejnimi vplivi v drugih državah.

Načrt temelji na vnaprej določenih območjih načrtovanja zaščitnih ukrepov, stopnjah nevarnosti in intervencijskih nivojih, ki jih določa temeljni načrt za:

- **OBMOČJE SPLOŠNE PRIPRAVLJENOSTI** je območje celotne občine. Zaščitni ukrepi se izvajajo na podlagi meritev ob jedrski nesreči v NEK ali v tujini. V tem območju se načrtujejo predvsem prehrabeni ukrepi.

Stopnje nevarnosti ob nesreči v NEK:

- nenormalni dogodek,
- začetna nevarnost,
- objektna nevarnost,
- splošna nevarnost, ki se razglasi, ko grozi oziroma je prišlo do poškodbe ali taljenja sredice z možnostjo poškodovanja zadrževalnega hrama. Obstaja možnost ali pa je prišlo do izpusta radioaktivnih snovi v okolje v takšnem obsegu, ki zahteva zaščitne ukrepe na širšem območju okoli elektrarne.

Intervencijski nivoji:

- intervencijski nivoji, so izogibne doze, pri katerih začnemo izvajati takojšnje in dolgoročne zaščitne ukrepe za ogroženo prebivalstvo;
- akcijski nivoji so nivoji kontaminacije prehrane, pri katerih začnemo uvajati kontrolo prehrane;
- operativni intervencijski nivoji so neposredno merljivi nivoji, pri katerih začnemo uvajati zaščitne ukrepe za prebivalstvo ali delavce; izvedeni so iz intervencijskih in/ali akcijskih nivojev.

V primeru nesreče v NEK, ko je razglašena **OBJEKTNA NEVARNOST**, poveljnik CZ občine zagotovi popolno aktiviranje občinskega načrta zaščite in reševanja ob jedrski nesreči v manj kot 24-tih urah oziroma v rokih, ki jih opredeljuje temeljni načrt.

Štab CZ občine zagotavlja v sodelovanju z ReCO Ptuj in občino pravočasno in objektivno obveščanje prebivalcev na ogroženem območju o razsežnostih nesreče, njenih posledicah, o ukrepanju za zmanjševanje in odpravo posledic ter o ravnanju ob nesreči.

V primeru jedrske nesreče v tujini, ki bi ogrozila tudi Slovenijo in območje občine se izvajajo ustrezni ukrepi, ki so predvideni za območje splošne pripravljenosti ter drugi ukrepi iz pristojnosti posameznih ministrstev.

Ob večji nesreči, ko razpoložljive sile in sredstva v občini ne zadoščajo za uspešno izvajanje načrtovanih ukrepov in nalog poveljnik štaba CZ zaprosi za pomoč Poveljnika Podravske regije.

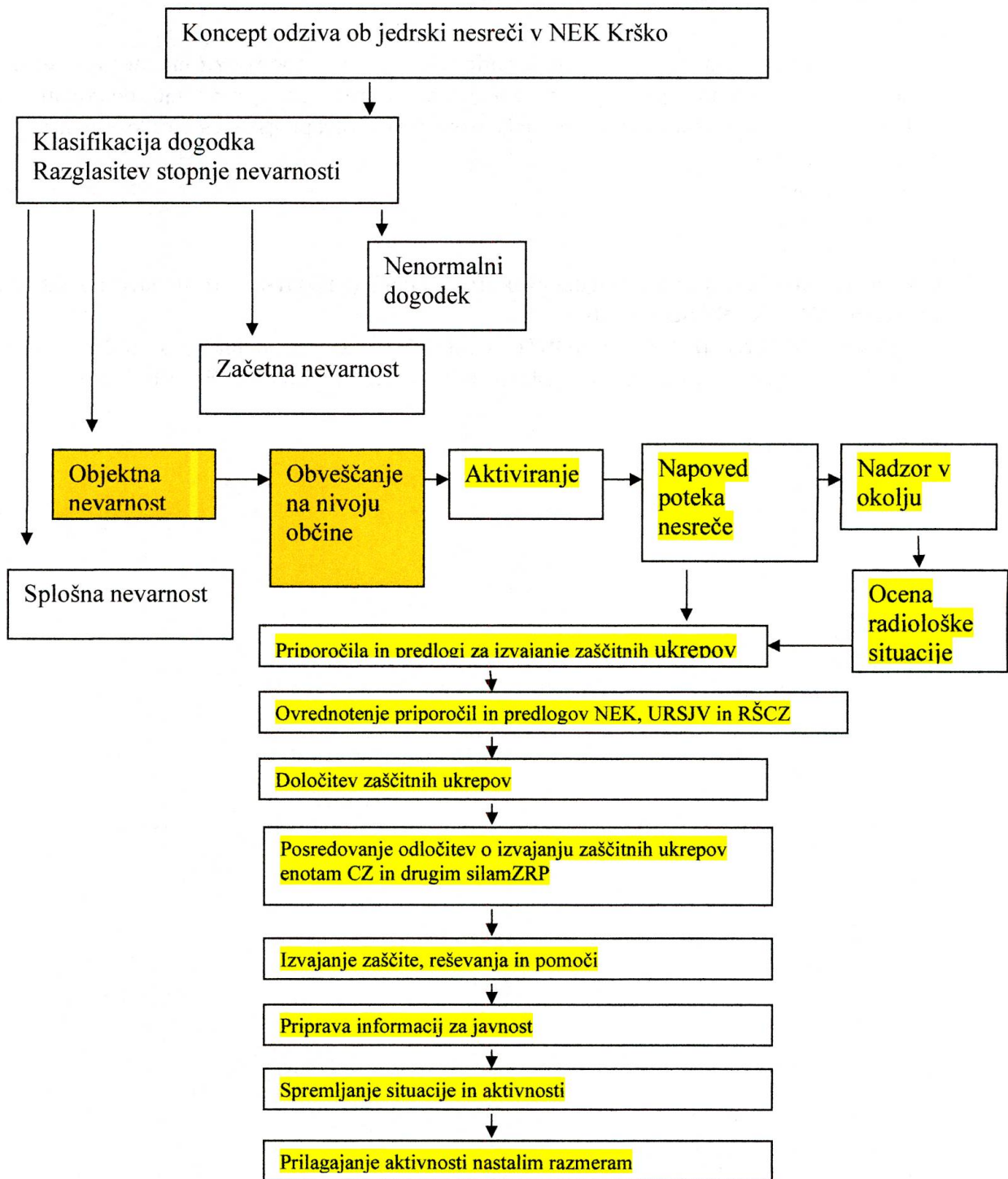
3.2 Koncept odziva ob jedrski nesreči v NEK

Koncept temelji na stopnjah nevarnosti, ki klasificirajo izredni dogodek oziroma nesrečo ter je v pristojnosti NE Krško in opredeljen v temeljnem načrtu. Za razvrščanje odstopanj od normalnega obratovanja elektrarne se uporablja naslednja štiristopenjska lestvica klasifikacije:

- nenormalni dogodek
- začetna nevarnost
- objektna nevarnost
- splošna nevarnost

Občina na svojem območju ne sprejema evakuiranih oseb iz Posavja, zato se načrt ne aktivira do razglasitve OBJEKTNE nevarnosti.

Ob razglaseni **OBJEKTNI NEVARNOSTI** se aktivira načrt in potekajo v občini glavne aktivnosti kot je prikazano na diagramu poteka aktivnosti ob jedrski nesreči v NE Krško.

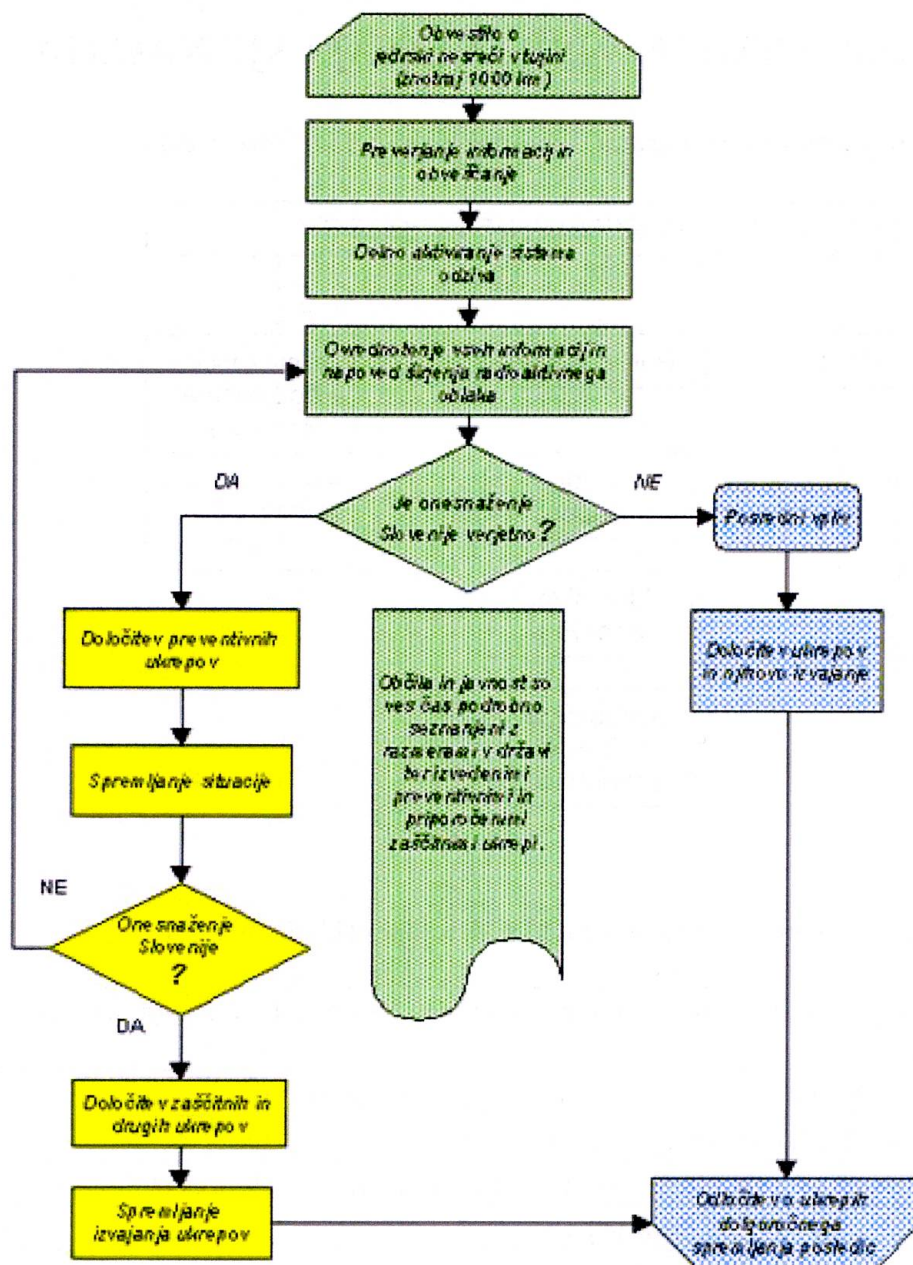

Slika 1 : Koncept odziva ob jedrski nesreči v NE Krško

3.3 Koncept odziva ob jedrski nesreči v tujini

Koncept temelji na državni oceni možne ogroženosti (na prognozi širjenja radioaktivnega oblaka in možni neposredni kontaminaciji Slovenije ter na oceni posrednega vpliva, kot je uvoz, prehodi čez državno mejo, potovanje v prizadete države itd.).

Na območju občine se v primeru jedrske nesreče v tujini, ki bi ogrozila tudi to ozemlje, izvajajo načrtovani ukrepi določeni za območje splošne pripravljenosti .

Slika 2 : Koncept odziva ob jedrski nesreči v tujini

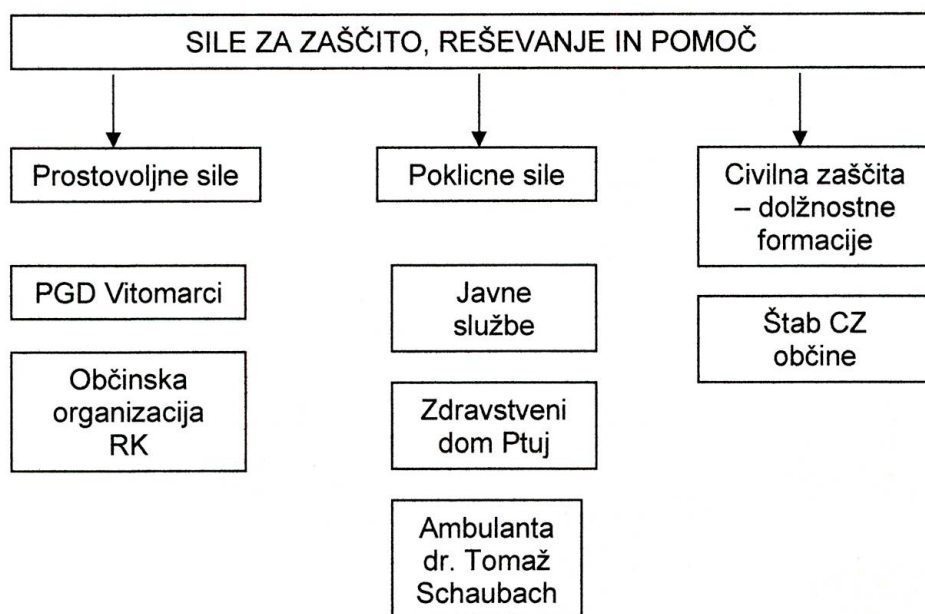
3.4 Uporaba načrta

Načrt se aktivira, ko NEK razglasi **OBJEKTNO NEVARNOST** zaradi nesreče v NE Krško ter ob nesrečah v jedrskih elektrarnah v tujini s čezmejnimi vplivi, pri katerih bi prišlo do večjega izpusta radioaktivnih snovi v okolje.

O tem ReCO Ptuj obvesti pristojne v občini. Pristojen za aktiviranje in izvedbo načrta je Poveljnik CZ občine.

4. SILE, SREDSTVA IN VIRI ZA IZVAJANJE NAČRTA

4.1 Pregled organov in organizacij, ki sodelujejo pri izvedbi nalog

Slika 3 : Pregled organov in organizacij, ki sodelujejo pri izvedbi nalog

P - 1 Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih staba CZ regije Občine Sveti Andraž v Slov. goricah
P - 11 Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestniki
P- 12 Pregled gasilskih enot širšega regijskega pomena
P- 27 Pregled zdravstvenih domov zdravstvenih postaj in reševalnih postaj
P- 29 Pregled veterinarskih organizacij

4.2 Materialno-tehnična sredstva za izvajanje načrta

Materialno-tehnična sredstva se načrtujejo za:

- zaščitno-reševalno opremo in orodje (sredstva za osebno in skupinsko zaščito, sredstva za RKB dekontaminacijo, sredstva za nastanitev prebivalcev, oprema, vozila ter tehnična in druga sredstva, ki jih potrebujejo strokovnjaki, reševalne enote, službe in reševalci),
- sredstva pomoči (sredstva za osebno zaščito, živila, pitna voda, zdravila in drugi predmeti oziroma sredstva, ki so namenjena brezplačni razdelitvi ogroženemu prebivalstvu)

Za izvajanje zaščite, reševanja in pomoči se uporabijo obstoječa sredstva, ki se zagotavljajo na podlagi predpisanih meril za organiziranje, opremljanje in usposabljanje sil za zaščito, reševanje in pomoč. O aktiviranju občinskih sil in sredstev odloča poveljnik CZ občine, v primeru jedrske nesreče v tujini pa poveljnik CZ RS v sodelovanju s poveljnikom občine..

Glavni materialni viri zaščite, reševanja in pomoči so razpoložljiva sredstva za zaščito, reševanje in pomoč, namenske zaloge materialnih sredstev za zaščito, reševanje in pomoč, ki jih oblikujejo država in lokalne skupnosti, državne blagovne rezerve ter sredstva humanitarne pomoči.

Namenski objekti in naprave so zaklonišča in drugi zaščitni objekti, skladišča za shranjevanje in vzdrževanje zaščitnih sredstev, reševalne opreme in sredstev humanitarne pomoči.

Vlada odloča o uporabi državnih blagovnih rezerv in sredstvih humanitarne pomoči, pristojni Poveljniki CZ pa za območje svoje pristojnosti o uporabi namenskih zalog materialnih sredstev za zaščito, reševanje in pomoč.

P - 9 Pregled materialnih sredstev iz državnih rezerv

P- 21 Pregled objektov kjer je možna začasna nastanitev

4.3 Predvidena finančna sredstva

Stroške v zvezi z delovanjem občinskega štaba CZ zagotavlja občina in sicer:

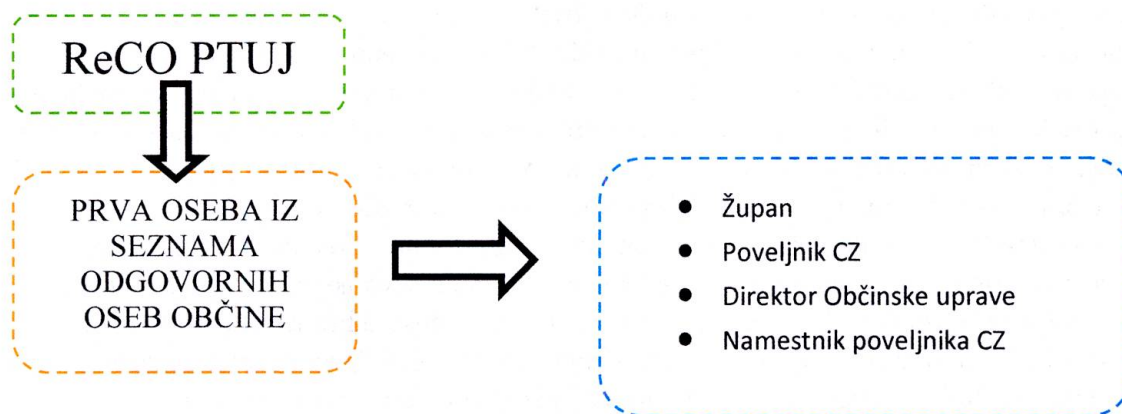
- stroški operativnega delovanja, ki se nanašajo na povračila stroškov za aktivirane pripadnike CZ in prostovoljne formacije, katerih ustanovitelj je občina;
- stroški usposabljanja, urjenja in vaj;
- drugi materialni stroški (storitve, gorivo, mazivo,...)

Stroške delovanja regijskih in državnih sil za zaščito reševanje in pomoč, ki prihajajo v občino na pomoč, krije država.

D – 1 Načrtovana finančna sredstva za izvajanje ZIR

5. OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE

5.1. Opazovanje, obveščanje in alarmiranje ob jedrski nesreči

Slika 1: Shema obveščanja ob jedrski nesreči v Občini Sveti Andraž v Slovenskih goricah

Obveščanje odgovornih oseb občine

ReCO Ptuj obvesti, v skladu z navodilom, odgovorno osebo občine po prioritetenem seznamu, prvega dosegljivega (Poveljnik CZ občine, župan...) ob razglasitvi **OBJEKTNE NEVARNOSTI** v NEK oziroma ob jedrski nesreči v tujini.

Sporočilo vsebuje podatke o:

- stopnji nevarnosti (splošna nevarnost);
- možnem razvoju dogodkov;
- priporočljivih zaščitnih ukrepov.

P- 1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba CZ
P- 2	Podatki zaposlenih in ki opravljajo delo na občini Sveti Andraž V Slovenskih goricah
P- 3	Pregled sil za zaščito, reševanje in pomoč
P- 4	Podatki o organih, službah in enotah CZ
P- 15	Podatki o odgovornih osebah, ki se jih obvešča o nesreči
D- 2	Načrt občine za delovanja ter zagotovitev prostorskih in drugih pogojev za delo poveljnika CZ in štaba CZ občine
D- 22	Načrt dejavnosti organov občinske uprave Občine Sveti Andraž ob naravnih in drugih nesrečah

5.2 Obveščanje prebivalcev na ogroženem območju:

Alarmiranje

Alarmiranje javnosti za neposredno nevarnost se izvaja preko siren v katerega je vključeno območje cele občine.

Alarmni znak za neposredno nevarnost bo sprožil Regijski center za obveščanje Ptuj, preko sistema centralnega krmiljenja siren. Alarmnemu znaku za neposredno nevarnost bo sledilo obvestilo o preteči nevarnosti in prvi napotki prebivalcem o izvajanju zaščitnih ukrepov.

Obveščanje v občini po prejemu obvestila iz ReCO

Po sprejetem obvestilu o OBJEKTNI NEVARNOSTI zaradi jedrske nesreče v NEK ali jedrski nesreči v tujini z čezmejnimi vplivi poteka obveščanje v občini na naslednji način:

odgovorna oseba občine, ki je Regijskemu centru za obveščanje Ptuj prva dosegljiva (poveljnik CZ občine, župan, strokovni delavec), po prejemu obvestila o jedrski nesreči v NEK ali v tujini takoj izvede medsebojno obveščanje vseh odgovornih oseb v občini. Obvestilo se posreduje po razpoložljivih sredstvih zvez (mobitel, telefon,...)

Obveščanje javnosti

Obveščanje ob jedrski nesreči se prične ob razglasitvi OBJEKTNI NEVARNOSTI.

Za obveščanje javnosti o izvajanju nalog zaščite, reševanja in pomoči iz občinske pristojnosti je odgovoren Poveljnik CZ občine in župan, ki s tem namenom skrbi za:

- pripravo sporočil za javnost;
- seznanjanje prebivalcev z usmeritvami in napotki glede samozaščitnega ravnanja in drugimi usmeritvami za izvajanje osebne in vzajemne zaščite;
- navezuje stike z redakcijami medijev in novinarji ter skrbi, da imajo na razpolago informativna in druga gradiva in da so jim dostopni informacijski viri;
- spremlja poročanje medijev.

Ker v občini ni lokalne radijske postaje, bi lokalne informacije posredovala druga radijska postaja, Radio Ptuj, Radio Slovenske gorice.

Informacije za prebivalstvo vsebujejo predvsem naslednje podatke:

- o smeri gibanja radioaktivnega oblaka;
- o navedbi kontaminiranih ali neposredno ogroženih območjih in naselij;
- o trenutnem stanju v elektrarni (razvoj dogodkov);
- vplivih nesreče na prebivalstvo in okolje;
- kakšno pomoč lahko pričakujejo;
- ukrepi za omilitev nesreče;
- kako naj izvajajo osebno in vzajemno zaščito;
- kako naj sodelujejo pri izvajanju zaščitnih ukrepov;
- kje lahko dobijo dodatne informacije.

Informacije občina posreduje preko lokalnih javnih medijev in na druge krajevno običajne načine. Občina za dodatne informacije objavi telefonske številke svetovalne službe.

Obveščanje prebivalcev ob jedrski nesreči mora biti usklajeno z obveščanjem splošne javnosti. Za obveščanje prebivalcev o stanju **ob jedrski nesreči** v Občini Sveti Andraž v Slovenskih goricah je pristojna Občina Sveti Andraž v Slovenskih goricah.

Občina ob jedrski nesreči objavi posebno telefonsko številko, na kateri lahko prebivalci dobijo vse informacije o ob jedrski nesreči ter napotke, kako naj ravnajo in sporočajo posledice ob jedrski nesreči pri ljudeh.

Za sprotno informiranje organov v občini in drugih izvajalcev nalog zaščite, reševanja in pomoči o stanju in razmerah na prizadetem območju, sprejetih ukrepih in poteku izvajanja zaščite in reševanja ter odpravljanja posledic ob jedrski nesreči, skrbi poveljnik CZ ob pomoči ostalih sodelavcev občine.

V ta namen poveljnik CZ ob pomoči ostalih sodelavcev občine:

- v dogovoru z županom posreduje podatke o prvih posledicah ob jedrski nesreči na tel. št. 112, nato pa pripravi čim bolj natančno prvo pisno poročilo, iz katerega mora biti razviden obseg posledic ob jedrski nesreči;
- pripravlja in objavlja informacije za obveščanje javnosti preko lokalnih medijev, kamor pošlje pisno informacijo po elektronski pošti.

Obveščanje prebivalcev na prizadetem območju se izvaja preko sredstev javnega obveščanja, predvsem preko Radia Ptuj in Radia Slovenske gorice ter preko spletne strani Občine Sveti Andraž v Slovenskih goricah. Za posredovanje informacij in obveščanje prebivalcev sta odgovorna župan in poveljnik CZ. Občinski organi in službe, ki vodijo in izvajajo zaščito, reševanje in pomoč, vzpostavijo čim bolj neposreden stik in redno komuniciranje s prebivalci, da bi dosegli ustrezno zaupanje in odzivanje na njihove odločitve.

Poveljnik CZ občine skrbi, da se prebivalcem razdelijo napotki za ravnanje ob jedrski nesreči. Pripravljena obvestila in napotki se prebivalcem razdelijo preko občine in pošte.

Obveščanje javnosti o izvajanju nalog zaščite, reševanja in pomoči iz občinske pristojnosti izvaja župan ali poveljnik CZ. V ta namen slednji pripravlja izjave za javnost in po potrebi organizira novinarske konference. Pri teh opravilih mu lahko pomaga občinska uprava.

Obveščanje javnosti ob nesrečah poteka v medijih, ki so po Zakonu o medijih (Ur.l.RS, št. 35/01) dolžna na zahtevo državnih organov, javnih podjetij in zavodov brez odlašanja brezplačno objaviti nujno sporočilo v zvezi z resno ogroženostjo življenja, zdravja ali premoženja ljudi, kulturne in naravne dediščine ter varnosti države.

V takih primerih se sporočilo najprej pošlje za takojšnjo objavo medijem:

- Radio – Tednik Ptuj,
- Radio Slovenske gorice.

P – 18 Seznam medijev, ki bodo posredovala obvestila o izvedenem alarmiranju in napotke za izvajanje zaščitnih ukrepov
--

6. AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV

6.1 Aktiviranje organov in njihovih strokovnih služb ob jedrski nesreči

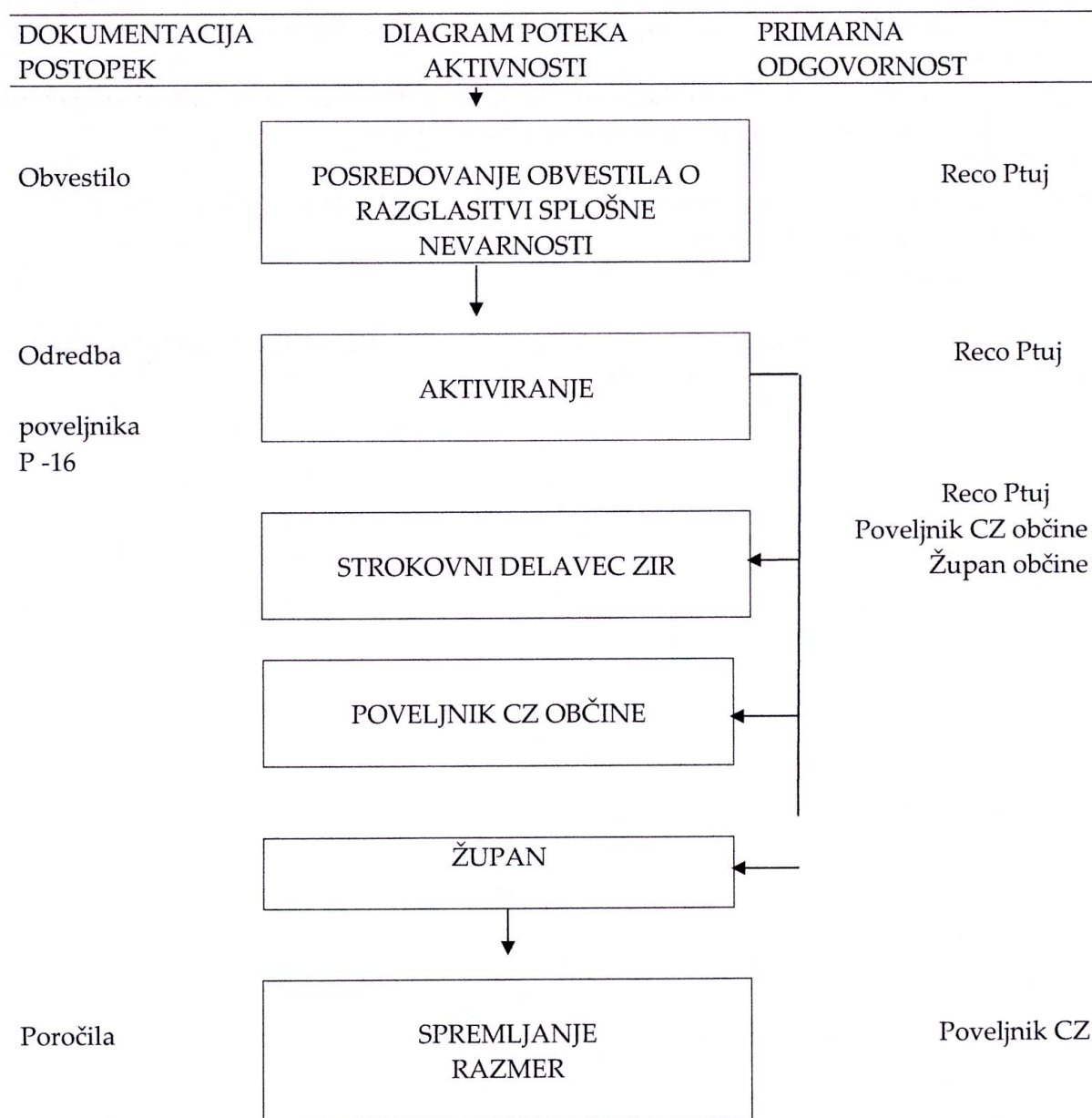

Diagram št. 1 : Aktiviranje organov in njihovih strokovnih služb ob jedrski nesreči

ReCO Ptuj hkrati s posredovanjem obvestila o razglašeni objektni nevarnosti zaradi jedrske nesreče v NEK ali zaradi nesreče v tujini z čezmejnimi vplivi aktivira prvo dosegljivo odgovorno osebo v občini. Poveljnik CZ občine pa v skladu z načrtom aktiviranja in mobilizacije aktivira župana, člane občinskega štaba CZ in skrbnika občinskega načrta.

Glede na nastale razmere in presoje o potrebni pomoči strokovnih služb občine organom vodenja sistema ZIR zaradi nesreče, župan aktivira direktorja občinske uprave in občinske strokovne službe.

Poveljnik CZ občine najprej aktivira/skliče organe, ki so pristojni za operativno in strokovno vodenje zaščite, reševanja in pomoči oziroma podpirajo to vodenje:

- Štab CZ občine;
- strokovnega delavca občine zadolženega za področje ZIR, ki je skrbnik načrta;
- župana oz. osebo, ki ga nadomešča;
- direktorja občinske uprave.

Organe in njihove strokovne službe za zaščito in reševanje v občini lahko aktivira tudi nadrejeni organ (Poveljnik CZ regije, Poveljnik CZ RS).

6.2 Aktiviranje občinskih sil za zaščito, reševanje in pomoč ob jedrski nesreči

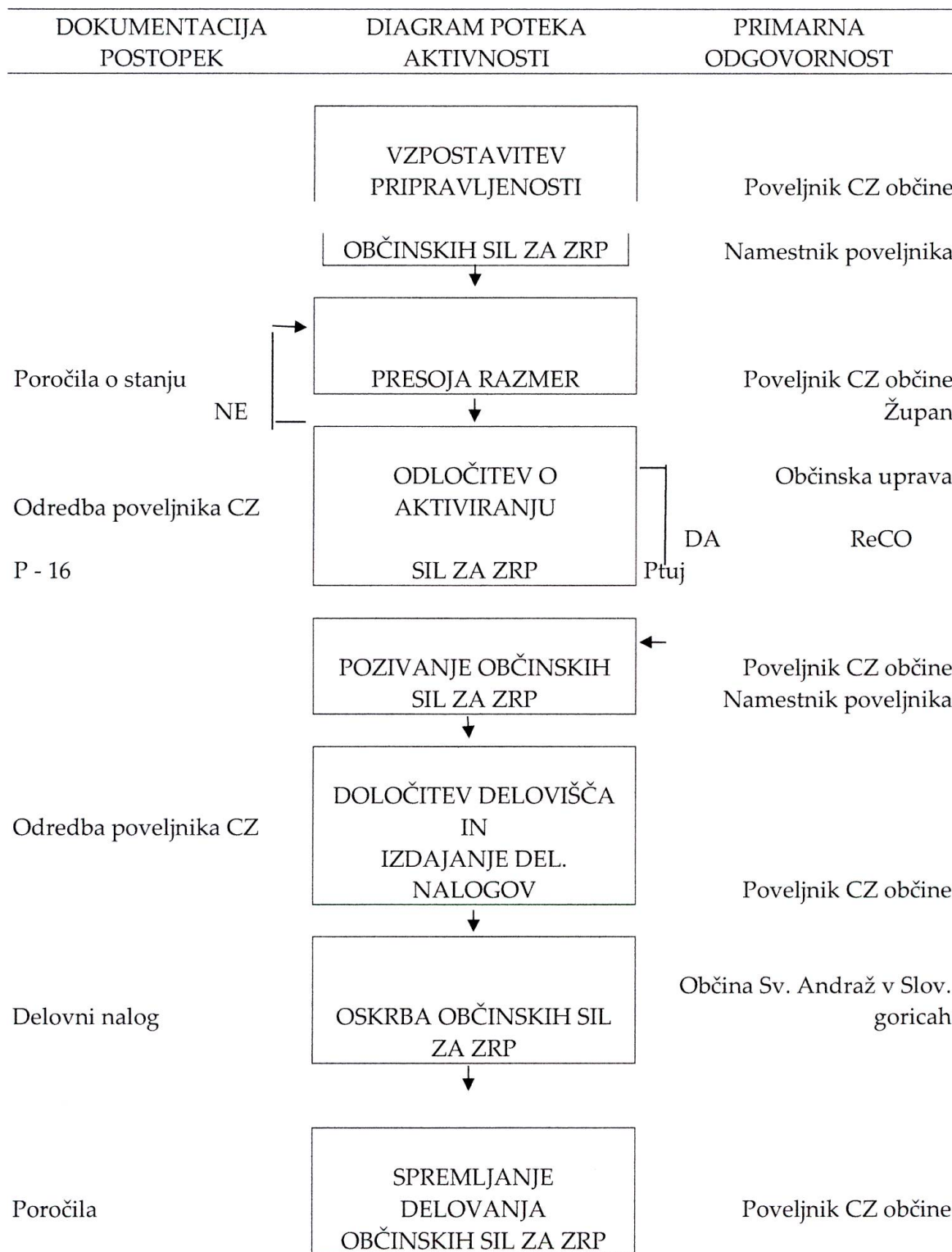

Diagram št. 3 :Aktiviranje občinskih sil za zaščito, reševanje in pomoč ob jedrski nesreči

O pripravljenosti in aktiviranju Civilne zaščite in drugih sil za zaščito in pomoč iz občinske pristojnosti, odloča Poveljnik CZ občine.

Ob jedrski nesreči v tujini odloča o aktiviranju državnih, regijskih in občinskih sil CZ poveljnik CZ RS v sodelovanju s poveljnikom CZ regije in občine. Potrebne sile se aktivirajo, če je potrebno glede na pričakovane posledice nesreče, izvajati ukrepe in naloge zaščite, reševanja in pomoči na celotnem območju ali delu območja Slovenije.

Pozivanje (aktiviranje/mobilizacija) pripadnikov CZ in drugih občinskih sil za zaščito, reševanje in pomoč izvaja občinska strokovna služba. Prav tako je v njeni pristojnosti urejanje zadev v zvezi z nadomestili plač in povračil stroškov, ki jih imajo občinski pripadniki pri opravljanju dolžnosti v Civilni zaščiti oziroma na področju zaščite in reševanja.

Občinske sile za zaščito in reševanje, ki odhajajo na prizadeto območje, se zberejo na svojih mobilizacijskih zbirališčih.

Državne sile za zaščito, reševanje in pomoč (državne in regijske enote), ki bi prišle na pomoč, se iz Regijskega zbirališča napotijo direktno na določeno delovišče.

D -14 Vzorec odredbe o aktiviranju sil in sredstev za ZRP

6.3 Aktiviranje sil za zaščito, reševanje in pomoč ob jedrski nesreči v tujini

Aktiviranje sil za zaščito, reševanje in pomoč v primeru jedrske nesreče v tujini, poteka po istem postopku kot v primeru jedrske nesreče v NEK (glej poglavje 6.2)

6.4 Zagotavljanje materialnih sredstev pomoči

Materialna pomoč države in regije v primeru jedrske nesreče v NEK ali ob nesrečah v jedrskih elektrarnah v tujini, zajema:

- Posredovanje pri zagotavljanju specialne opreme, ki jo na območju prizadete občine ni mogoče dobiti (električni agregati, naprave za prečiščevanje vode, oprema za detekcijo, dozimetrijo in dekontaminacijo ipd.);
- Pomoč v zaščitni in reševalni opremi;
- Pomoč v hrani, pitni vodi, zdravilih, obleki, obutvi ipd.;
- Pomoč v krmi in pri oskrbi živine;
- Pomoč pri začasni nastanitvi evakuiranih prebivalcev;
- Pomoč pri zagotovitvi finančnih sredstev, ki jih občina potrebuje za financiranje ukrepov in nalog pri zagotavljanju osnovnih pogojev za življenje.

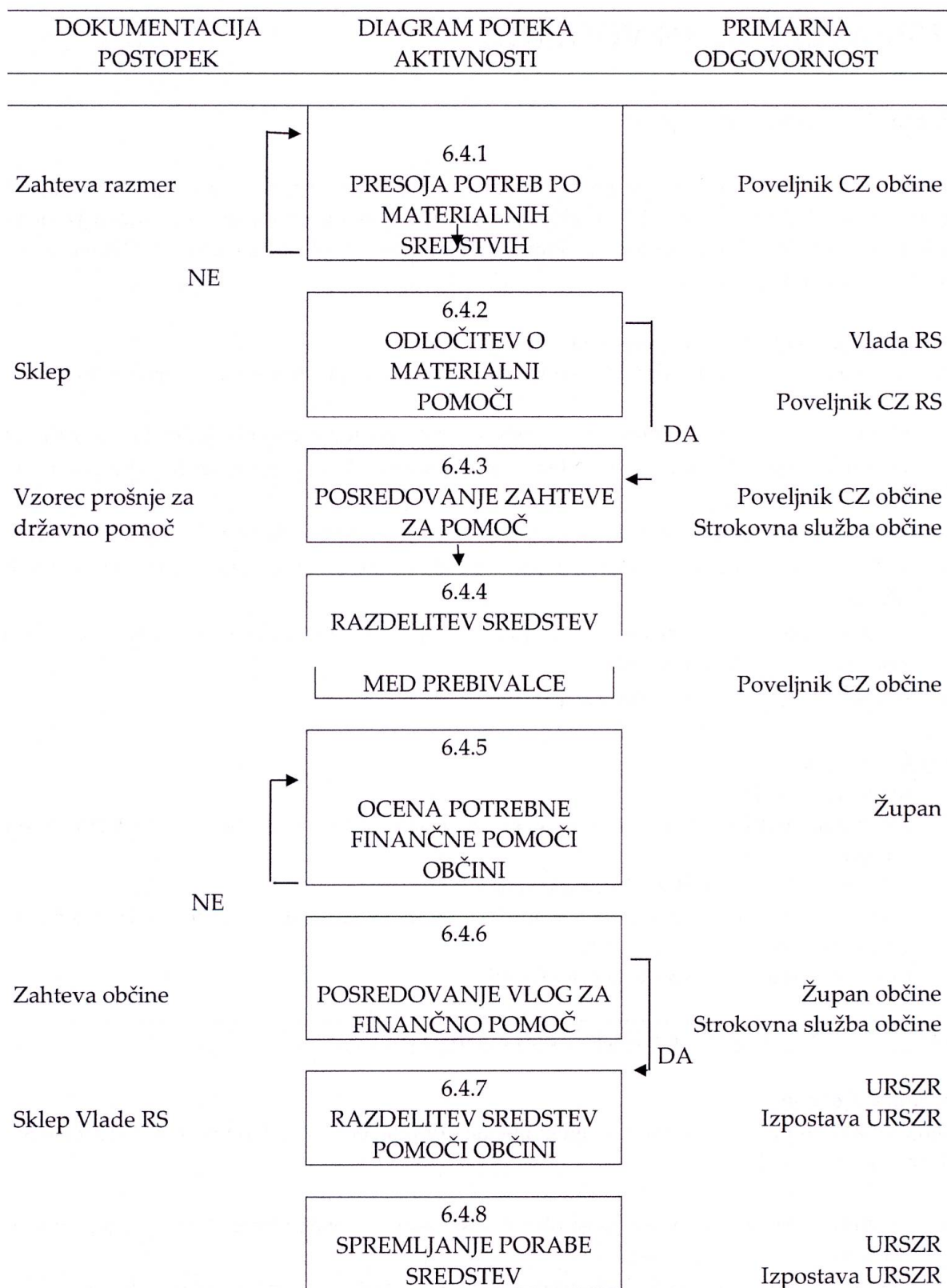

Diagram št. 4 : Zagotavljanje materialnih sredstev pomoči

7 . UPRAVLJANJE IN VODENJE

7.1 Organi in njihove naloge

Vodenje sil za zaščito, reševanje in pomoč se izvaja kot enoten sistem na lokalni, regionalni in državni ravni. Vodenje nalog ZRP iz pristojnosti župana oziroma lokalne skupnosti izvajata poveljnik CZ Občine Sveti Andraž v Slovenskih goricah in Občinska uprava Občine Sveti Andraž v Slovenskih goricah.

Župan občine Sv. Andraž v Slov. goricah:

Župan opravlja z zakonom predpisane naloge na področju zaščite in reševanja, predvsem pa:

- skrbi za izvajanje priprav za varstvo pred posledicami ob jederski nesreči in uresničevanje zaščitnih ukrepov ter za posledicami ob jederski nesreči - sprejme načrt zaščite in reševanja;
- skrbi za izvajanje ukrepov za preprečitev in zmanjšanje posledicami ob jederski nesreči;
- skrbi za obveščanje prebivalstva o nevarnostih, o stanju varnosti in o sprejetih zaščitnih ukrepih;
- v sodelovanju s poveljnikom CZ pripravlja prva, vmesna (delna) in končna poročila o posledicah ob jederski nesreči;
- opravlja naloge iz svoje pristojnosti.

Občinska uprava:

- izdela načrt dejavnosti,
- zagotavlja administrativno in drugo podporo delu župana in Štaba CZ Občine Sveti Andraž,
- zbira in obdeluje podatke o posledicah nesreče,
- pod vodstvom župana organizira ter izvaja naloge obveščanja javnosti in skrbi za delovanje informacijskega centra,
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

D- 22	Načrt dejavnosti občinske uprave ob naravnih in drugih nesrečah
-------	---

Poveljnik CZ občine :

Vodenje sil za zaščito in reševanje na nivoju občine opravlja poveljnik Civilne zaščite Občine Sv. Andraž v Slov. goricah:

- aktivira načrt zaščite in reševanja ob jederski nesreči v občini Sveti Andraž v Slovenskih goricah,
- operativno – strokovno vodi dejavnost štaba CZ, enot in služb CZ ter drugih sil za ZRP na območju Občine Sveti Andraž v Slovenskih goricah,

- skrbi za izvedbo odrejenih zaščitnih ukrepov in nalog ZRP na območju Občine Sveti Andraž v Slovenskih goricah,
- ureja sprejem in razporeditev materialne in druge pomoči v skladu s prioritetaami glede na stanje ogroženosti,
- poroča nadrejenim (županu Občine Sveti Andraž v Slovenskih goricah in poveljniku CZ Podravje) o stanju na ogroženem območju ter daje predloge in zahteve v zvezi z izvajanjem zaščitnih ukrepov in nalog ZRP,
- potrjuje končno poročilo o intervencijah na območju Občine Sveti Andraž in dostavlja podatke komisiji za oceno škod nastalih ob nesreči,
- vse svoje odločitve usklajuje s poveljnikom CZ za Podravje,
- vsa obvestila za ogrožene prebivalce usklajuje s članom štaba CZ za Podravje za področje stikov z javnostjo oziroma v nujnih primerih neposredno s poveljnikom CZ za Podravje,
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

D- 2	Načrt občine za delovanja ter zagotovitev prostorskih in drugih pogojev za delo poveljnika CZ in štaba CZ občine
------	--

Poveljnik CZ Občine Sv. Andraž v Slov. goricah lahko za vodenje posameznih intervencij za zaščito in reševanje določi vodjo intervencije.

Poveljnik civilne zaščite Občine Sv. Andraž v Slov. goricah je za svoje delo odgovoren županu.

Občinski štab CZ:

Nudi poveljniku CZ strokovno pomoč pri vodenju nalog ZIR.

Organizira in izvaja reševalne intervencije iz občinske pristojnosti.

Zagotavlja informacijsko in logistično podporo.

Opravlja administrativne in finančne zadeve.

Nevladne organizacije:

Rdeči križ Slovenije oz. Območno združenje Rdečega križa Sv. Andraž v Slov. goricah, Župnijska Karitas Vitomarci, PGD Vitomarci, ter morebitne druge nevladne organizacije katerih dejavnost je pomembna za zaščito, reševanje in pomoč izvajajo naloge iz svoje pristojnosti.

Vključujejo se v skupne akcije zaščite, reševanja in pomoči na podlagi odločitve poveljnika CZ:

- izdelajo Načrt dejavnosti (velja za RKS in Karitas);
- vključujejo se v skupne akcije zaščite, reševanja in pomoči na podlagi odločitve poveljnika CZ Občine Sveti Andraž oz. njegovega namestnika ali župana in
- izvajajo naloge iz svoje pristojnosti.

P- 11	Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
P- 25	Pregled humanitarnih (človekoljubnih) organizacij
D- 22	Načrt dejavnosti RKS in Karitas

Policija:

Policija organizira svoje delo v skladu z nastalimi razmerami ter se predvsem posveti k čuvanju premoženja na potresnem področju, organizaciji prometa in usmerjanju interventnih enot na ogroženem območju.

- izdela načrt dejavnosti;
- varuje življenja, osebno varnost in premoženje ljudi ter vzdržuje javni red na prizadetem območju;
- preprečuje, odkriva in preiskuje kazniva dejanja ter prekrške, odkriva in prijema njihove storilce ter druge iskane osebe in jih izroča pristojnim organom,
- nadzira in skladno s stanjem prometne infrastrukture ureja promet ter omogoča interveniranje silam za ZRP;
- skladno z razmerami varuje državno mejo in izvaja mejni nadzor ter policijske naloge v zvezi s tujci;
- izvaja zaščitne ukrepe in naloge ZRP iz svoje pristojnosti;
- izvaja zakonsko določene naloge in nudi pomoč pri izvajanju določenih ukrepov, ki jih odredijo pristojne inštitucije (prepoved oziroma omejitve gibanja prebivalstva na okuženih ali neposredno ogroženih območjih; prepoved zbiranja ljudi po šolah, kinodvoranah, javnih lokalih ali drugih javnih mestih, dokler ni več nevarnosti širjenja nalezljive bolezni);
- sodeluje pri identifikaciji žrtev;
- sodeluje z drugimi državnimi organi, še posebej s Centrom za obveščanje Ptuj;
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

Zdravstvene organizacije:

Nudijo nujno medicinsko pomoč za obolele v Zdravstvenem domu Ptuj in Zdravstveni ambulantni v Vitomarcih, kakor tudi na območju s posledicami ob jederski nesreči s pomočjo interventnih ekip.

- organizira in izvaja medicinsko oskrbo na terenu in v zdravstvenih ustanovah,
- koordinira sile in sredstva zdravstva in posreduje pri zagotavljanju pomoči iz drugih regij ter
- izvaja druge ukrepe in naloge iz svoje pristojnosti.

P- 27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj
-------	--

7.2 Operativno vodenje

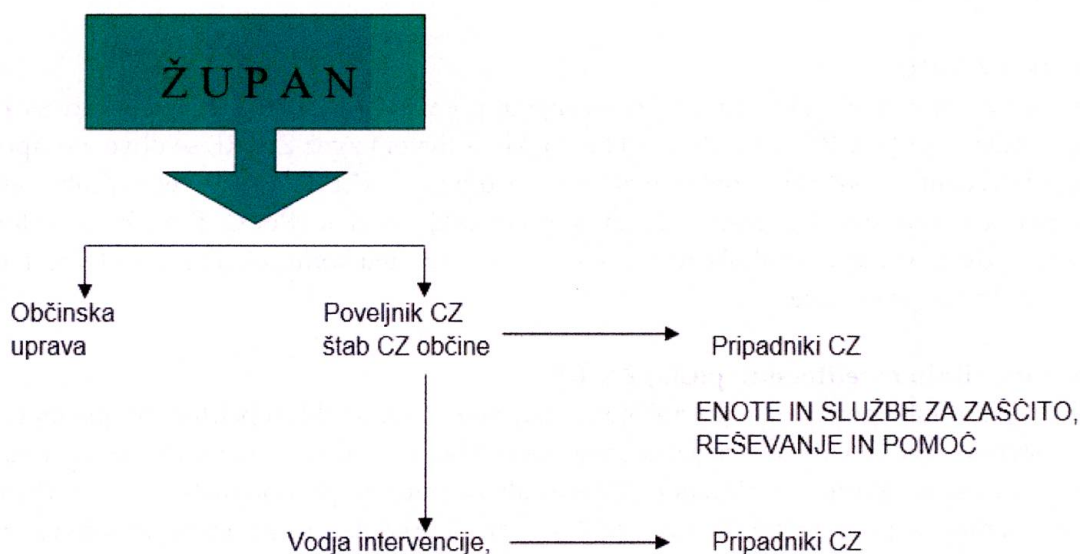
Zdravstvene ukrepe in druge posebne ukrepe ter njihovo izvajanje in spremljanje razmer na terenu določi minister, pristojen za zdravje in jih usklajuje MZ.

Dejavnost za zaščito, reševanje in pomoč na območju Občine Sv. Andraž v Slov. goricah operativno vodi poveljnik CZ občine s pomočjo Štaba CZ občine. Poveljnik CZ občine določi vodjo intervencije za vodenje posameznih intervencij za zaščito, reševanje in pomoč, ki so mu

podrejene vse sile, ki sodelujejo pri izvajanju nalog zaščite, reševanja in pomoči na prizadetem območju.

Štab CZ občine Sveti Andraž v Slov. goricah mora ob jederski nesreči čim prej vzpostaviti pregled nad stanjem na prizadetem območju, oceniti predvideni razvoj situacije, zagotoviti takojšnje ukrepanje z zagotovitvijo nujne pomoči, nato pa se osredotočiti na izdelavo strategije ukrepanja do zagotovitve osnovnih pogojev za življenje, ki zajema določitev prednostnih nalog ter nosilce koordinacije.

Dejavnosti zaščite in reševanja ob jederski nesreči občinski pristojnosti vodi poveljnik CZ. Štab CZ ob jederski nesreči svoje delo organizira na sedežu občinske uprave občine Sv. Andraž v Slov. goricah.

Slika 2 Shema vodenja sistema zaščite in reševanja v občini

D - 2	Načrt občine za delovanja ter zagotovitev prostorskih in drugih pogojev za delo poveljnika CZ in štaba CZ občine
D - 22	Načrt delovanja občinske uprave ob naravnih in drugih nesrečah

Organizacija zvez:

Pri prenosu podatkov in govornem komuniciranju se lahko uporablja vsa razpoložljiva telekomunikacijska in informacijska infrastruktura, ki temelji na različnih medsebojno povezanih omrežjih skladno z Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami ter Zakonom o telekomunikacijah.

Prenos podatkov in komuniciranje med organi vodenja, reševalnimi službami in drugimi izvajalci zaščite, reševanja in pomoči poteka s pomočjo naslednjih storitev oziroma zvez:

Storitve in zveze:

- elektronska pošta,
- radijske zveze (ZA-RE, ZA-RE DMR in ZA-RE PLUS, TETRA),
- satelitske zveze za prenos podatkov mobilnih enot,
- paketni radio za prenos podatkov Zveze radioamaterjev Slovenije in druge Zveze radioamaterjev Slovenije,
- sistem javne stacionarne telefonije,
- mobilna telefonija,
- prenosne bazne postaje mobilne telefonije,
- internet,
- telefaks.

Sistem zvez ZA-RE:

Pri neposrednem vodenju akcij zaščite, reševanja in pomoči se uporabljata sistem radijskih zvez zaščite in reševanja (ZA-RE) ter sistem osebnega klica. Sistem zvez ZA-RE se obvezno uporablja pri operativnem vodenju intervencij in drugih zaščitnih ter reševalnih akcijah. Telekomunikacijska središča tega sistema v podravski regiji je ReCO Ptuj, prek katerih se zagotavlja povezovanje uporabnikov v javne in zasebne telekomunikacijske sisteme ter med ostalimi centri za obveščanje.

Uporaba mobilnih repetitorskih postaj ZA-RE:

Mobilne repetitorske postaje se uporabljajo za nadomestilo izpadlih repetitorskih postaj radijske mreže sistema zvez ZA-RE ali za izboljšanje delovanja omenjene mreže, če gre za lokacijo s slabšo pokritostjo z radijskim signalom ZA-RE ali za potrebe po dodatnem repetitorju zaradi povečanega radijskega prometa oziroma zahteve zaradi organizacije prometa radijskih zvez ZA-RE ob nesreči.

P – 19	Radijski imenik sistema zvez ZARE
--------	-----------------------------------

8. NADZOR RADIOAKTIVNOSTI

8.1 Nadzor radioaktivnosti ob jedrski nesreči

Nadzor radioaktivnosti ob jedrski nesreči, ki se izvaja na območju občine je sestavljen iz treh osnovnih sestavin :

- nadzora v okolju,
- nadzora prebivalstva,
- nadzora interventnega osebja.

Nadzor radioaktivnosti usmerja in izvaja država oziroma regija v skladu s temeljnim načrtom.

8.2 Naloge izvajalcev nadzora radioaktivnosti ob jedrski nesreči

Naloge nadzora radioaktivnosti izvajajo državne in regijske enote za CZ.

Usklajevanje izvajanja nalog nadzora je predpisano v državnem načrtu izvajanja radiacijskega monitoringa ob jedrski nesreči. Izvajanje nadzora radioaktivnosti je v pristojnosti države in regije.

Vsi izvajalci zaščitnih ukrepov in nalog zaščite, reševanja in pomoči na kontaminiranem območju, morajo biti opremljeni z ustreznimi osebnimi zaščitnimi sredstvi in sredstvi za dozimetrično kontrolo.

Za nadzor (kontrolo) doznih obremenitev posameznikov, ki sodelujejo pri zaščiti in reševanju in niso poklicni delavci z viri ionizirajočega sevanja, skrbijo enote za RKB zaščito (ELME).

Preseganje doznih omejitev posameznikom lahko izjemoma odobri le poveljnik CZ RS ob soglasju specialista zdravnika medicine dela, če:

- je oseba zdrava,
- se oseba prostovoljno odloči za izvedbo naloge,
- je izurjena za izvedbo naloge,
- je seznanjena s tveganjem in
- je izvedba določene naloge pogoj za reševanje ali zaščito večjega števila oseb, ki so neposredno ogrožene.

9 . UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

9.1 Zaščitni ukrepi ob nesreči v NEK

Zaščitni ukrepi obsegajo :

- ukrepe za zaščito, reševanje in pomoč,
- naloge zaščite, reševanja in pomoči.

9.1.1 Zaščitni ukrepi na območju splošne pripravljenosti

Območje splošne pripravljenosti obsega celotno območje občine, izvajajo se ukrepi, ki so predvideni za območje načrtovanja dolgoročnih zaščitnih ukrepov.

Zaščitni ukrepi se izvajajo na podlagi rezultatov nadzora radioaktivnosti, ki ga izvajajo pristojne ustanove za redni nadzor radioaktivnosti, regijske enote za radiacijsko, kemijsko in biološko zaščito CZ ter enota za opravljanje določenih nalog zaščite, reševanja in pomoči (ELME) ter po potrebi tudi enote Slovenske vojske.

Regijske enote za RKB zaščito opravljajo poleg detekcije in dozimetrije tudi označevanje kontaminiranega območja in jemanje vzorcev. Zahtevnejše terenske in laboratorijske preiskave in analize izvaja pooblaščen Ekološki laboratorij z mobilno enoto (ELME).

Radiacijska zaščita

Radiacijska zaščita obsega poleg nadzora radioaktivnosti, ki ga izvaja Uprava za jedrsko varnost in državne enote CZ še ukrepe in sredstva za neposredno zaščito pred ionizirajočim sevanjem in sicer :

- uporabo osebnih zaščitnih sredstev,
- uporabo tablet kalijevega jodida,
- prepoved oziroma omejitev uživanja določenih prehrambenih artiklov
- zaščito vodnih virov,
- zaščito živali in živinske krme,
- dekontaminacijo.

Vse ukrepe v zvezi z radiacijsko zaščito izvajajo prebivalci občine po usmeritvah štaba CZ in pristojnih služb. Občina na krajevno običajen način seznani vse prebivalce z napotki za zaščito pred sevanjem in kako ravnati ob morebitni nesreči v NEK ali v tujini.

N - 01 Napotek – zaščita pred sevanjem in kako ravnamo ob morebitni nesreči v NEK

Zaščita vodnih virov

Za zaščito vodnih virov skrbi Komunalno podjetje Ptuj, ki izvaja tudi povečan nadzor nad kvaliteto pitne vode v vodovodnem sistemu občine Sv. Andraž v Slovenskih goricah. Občina posreduje napotke prebivalcem za pokrivanje individualnih virov pitne vode, kot so vodnjaki in manjša zajetja.

Prepoved/ omejitev uživanja določenih živil

Ko je odredjena prepoved ali omejitev uživanja določenih živil, občina, z vnaprej pripravljenimi napotki seznanja prebivalstvo preko sredstev javnega obveščanja in na krajevno običajen način.

Dekontaminacija

Pri izvedbi ukrepa bi pomagala prostovoljna gasilska enota in enote SV, ki bi izvajale dekontaminacijo javnih površin in objektov. Za pomoč v silah in sredstvih za izvajanje dekontaminacije lahko poveljnik CZ občine zaprosi poveljnika CZ regije.

9.1.2 Zaščitni ukrepi ob jedrski nesreči v tujini

V primeru jedrske nesreče v tujini v oddaljenosti do 1000 km, se poleg določenih ukrepov predvidenih ob razglasitvi splošne nevarnosti za območje dolgoročnih ukrepov ob nesreči v NEK, ki so predvideni z temeljnim regijskim načrtom, izvaja še:

- poostren in povečan nadzor okolja, hrane, prioriteto imajo območja, kjer je deževalo,
- priprava strategije vzorčenja hrane in živilske krme.

V primeru hude jedrske nesreče v elektrarni, ki je znotraj 300 km območja in ob neugodnih vremenskih razmerah je možna tudi uporaba tablet kalijevega jodida.

9.2 Naloge zaščite, reševanja in pomoči ob nesreči v NEK

Prva pomoč

V občini bi se ukrep prve pomoči izvajal le kot pomoč zdravstvenim organizacijam pri nujenju nujne zdravstvene oskrbe ogroženim prebivalcem iz območja občine (znaki sevalne bolezni). Manjše poškodbe, do katerih bi prišlo pri izvajanju ukrepov zaščite, reševanja in pomoči, bi prebivalci oskrbeli v okviru osebne in vzajemne zaščite, prvo zdravstveno pomoč jim zagotavlja medicinsko osebje na terenu ali zdravstvena ambulanta dr. Tomaž Schaubach in Zdravstveni dom Ptuj.

P- 27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj
-------	--

Prva veterinarska pomoč

Ukrepi za zaščito živali lahko zajemajo tudi preventivno evakuacijo živali, ki so posebno dragocene s stališča biološke reprodukcije, zaklanjanje živali, krmljenje živali z neoporečno hrano, napajanje z neoporečno vodo ter zaščita krme.

Naloge prve veterinarske pomoči izvajajo veterinarji oz. veterinarski zavodi.

P – 29	Pregled veterinarskih organizacij
--------	-----------------------------------

Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje

Osnovni pogoji za življenje bodo vzpostavljeni takrat, ko bodo izpolnjeni pogoji za preklic odrejenih zaščitnih ukrepov, to je :

- če ni več verjetno, da bi lahko prišlo do večjih izpustov radioaktivnih snovi,
- če ni več verjetno, da bi elektrarna razglasila objektno ali splošno nevarnost.
- če meritve v okolju pokažejo, da ni več nevarnosti.

10. OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA

10.1 Osebna in vzajemna zaščita

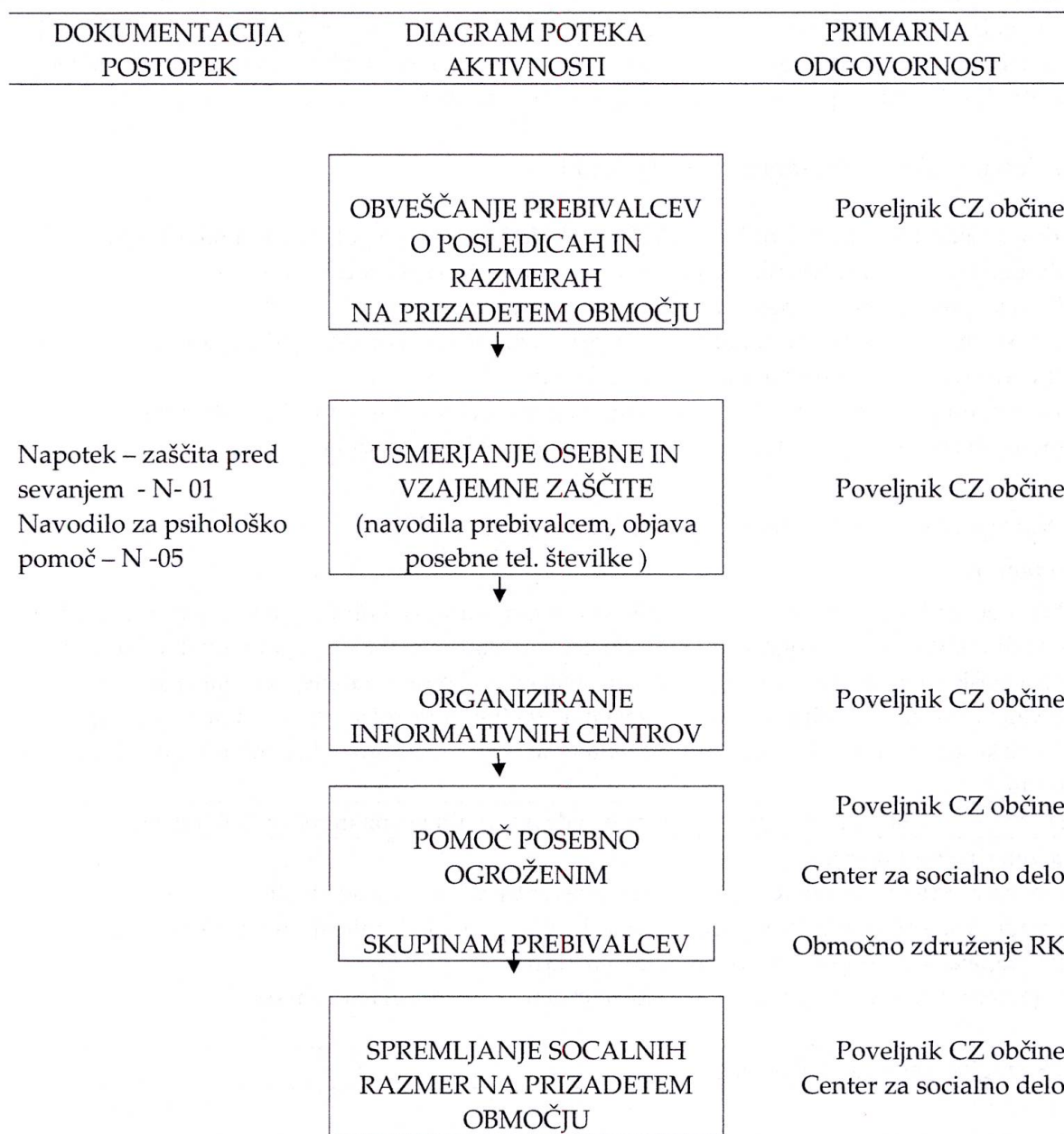

Diagram št. 5 : Osebna in vzajemna zaščita

Osebna in vzajemna zaščita obsega vse ukrepe, ki jih prebivalci začnejo izvajati takoj, ko so obveščeni o jedrski nesreči, posledica katere je povečano ionizirajoče sevanje. Uporaba priročnih in standardnih sredstev za osebno zaščito, dosledno spoštovanje navodil, ki jih preko sredstev javnega obveščanja posredujejo strokovni organi, lahko učinkovito zmanjšajo dozne obremenitve. Da bi lahko prebivalci učinkovito izvajali ukrepe za zaščito svojega zdravja in življenja, morajo biti temeljito seznanjeni z učinki sevanja, njegovih nevarnostih, stopnji nevarnosti, kakor tudi o vseh možnih in potrebnih zaščitnih ukrepih. Prebivalcem morajo biti vnaprej dana vsa potrebna navodila glede načina obveščanja ob nesreči, o vrsti in stopnjah nevarnosti, kot tudi o potrebnih zaščitnih ukrepih in njihovem izvajanju.

V osebno in vzajemno zaščito ob nesreči v NEK spadajo:

- uporaba sredstev za osebno zaščito pred radiacijsko kontaminacijo;
- zadrževanje v zaprtih prostorih (zaklanjanje);
- hermetizacija stanovanjskih in gospodarskih prostorov;
- osebna dekontaminacija;
- omejitev uporabe prehrabnih artiklov (uporaba artiklov, ki so v zaprtih omarah, shrambah, hladilnikih);
- omejitev na pitje vode in pijač, ki niso bile onesnažene (ustekleničene pijače);
- priprave na evakuacijo (seznanitev z evakuacijskimi potmi in sprejemališči).

Za organiziranje, razvijanje in usmerjanje osebne in vzajemne zaščite je zadolžena občina. V ta namen ima občina organizirano ustrezno svetovalno službo, ki jo sestavljajo strokovnjaki in sicer: psiholog, socialni delavec, zdravstveni delavec, sociolog in strokovnjak s področja zaščite in reševanja.

Na prizadetem območju in na območjih nastanitve evakuiranega prebivalstva, je treba službe oziroma dejavnosti raznih strokovnih in humanitarnih organizacij, ki nudijo pomoč prizadetim oziroma ogroženim prebivalcem, čim bolj približati okolju. Pri tem imajo pomembno vlogo poverjeniki za Civilno zaščito v občini ter informativni center, ki ga sestavljajo osebe iz prejšnjega odstavka, v katerem se organizira in izvaja dejavnost, ki prispeva k ureditvi razmer.

P - 25 Pregled človekoljubnih organizacij
P - 26 Pregled Centrov za socialno delo
N - 1 Napotek – zaščita pred sevanjem in kako ravnamo ob morebitni nesreči v NEK
N - 5 Navodilo za psihološko pomoč

11. RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV

11.1 Pomen pojmov

Akcijski nivo - mejna koncentracija radionuklidov v hrani, mleku ali pitni vodi nad katero je prepovedano uživanje.

Intervencijski nivo - nivo izogibne doze pri katerem se odločimo za zaščitni ukrep.

Kalijev jodid - (jodna profilaksa)- zaužitje stabilnega joda pred ali tik ob nastanku jedrske ali radiacijske nesreče z namenom zaščititi ščitnico pred obsevanjem zaradi kopičenja radioaktivnih izotopov joda.

Kontaminacija - onesnaženje predmetov, površin ali oseb z radioaktivnimi snovmi.

Nenormalni dogodek - odstopanje od normalnega obratovanja elektrarne, ki ne predstavlja bistvene nevarnosti.

Začetna nevarnost - prva stopnja nevarnosti, ki jo določa NE Krško. Ta stopnja nevarnosti je v načrtu ukrepov ob izrednem dogodku NEK poimenovana začetna ogroženost.

Objektna nevarnost - druga stopnja nevarnosti, ki jo določa NE Krško. Ta stopnja nevarnosti je v načrtu ukrepov ob izrednem dogodku v NEK poimenovana elektrarniška ogroženost.

Splošna nevarnost - tretja, najvišja stopnja nevarnosti, ki jo določa NE Krško. Ta stopnja nevarnosti je v načrtu ukrepov ob izrednem dogodku NEK poimenovana splošna ogroženost.

Obsev, obsevanost - izraz, ki se uporablja v varstvu pred ionizirajočimi sevanji za izpostavljenost sevanju (predvsem ljudi) v določenem časovnem obdobju.

Operativni intervencijski nivoji - intervencijski ali akcijski nivo izražen z neposredno določljivo (merljivo) veličino.

Used - usedanje radioaktivnih drobcev iz radioaktivnega oblaka zaradi gravitacije ali spiranja z dežjem na tla in na ostale prizemne površine.

11.2 Pomen okrajšav

CORS	Center za obveščanje Republike Slovenije
CZ	Civilna zaščita
DCZ	Dispečerski center zdravstva
DSZ	Dispečerska služba zdravstva
HSC	Odbor za zdravstveno varnost (Health Security Committee),
ELME	Ekološki laboratorij z mobilno enoto
MEEL	Mobilna enota z ekološkim laboratorijem
IRSVNDN	Inšpektorat Republike Slovenije za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami
JZZ	Javni zdravstveni zavodi
JRKBO	Enota za jedrsko, radiološko, kemično in biološko obrambo
MZ	Ministrstvo za zdravje
NIJZ	Nacionalni inštitut za javno zdravje
NIJZ/CNB	Nacionalni inštitut za javno zdravje/Center za nalezljive bolezni
NLZOH	Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano
NKSNB	Nacionalna koordinacijska skupina za nalezljive bolezni
OKC UP GPU	Operativno komunikacijski center Uprave za policijske specialnosti Generalne policijske uprave
OKC PU	Operativno-komunikacijski center policijske uprave
ReCO	Regijski center za obveščanje
RKB zaščita	Radiološka, kemična in biološka zaščita
RS	Republika Slovenija
STA	Slovenska tiskovna agencija
SV	Slovenska vojska
URSZR	Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje
UKOM	Urad Vlade RS za komuniciranje
UVHVVR	Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin
ZA-RE	Radijske zveze v sistemu zaščite in reševanja
ZiR	Zaščita in reševanje
ZIRS	Zdravstvena inšpekcija Republike Slovenije
ZRP	Zaščita, reševanje in pomoč

12. DODATKI IN PRILOGE K NAČRTU

12.1 Skupne priloge:

P- 1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba civilne zaščite
P- 2	Podatki o zaposlenih in ki opravljajo delo na Občini Sveti Andraž v Slovenskih goricah
P- 3	Pregled sil za zaščito, reševanje in pomoč
P- 4	Podatki o organih, službah in enotah CZ
P- 5	Seznam zbirališč sil za zaščito, reševanje in pomoč
P- 6	Pregled osebne in skupne opreme ter sredstev pripadnikov enot za zaščito, reševanje in pomoč
P- 7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za zaščito in reševanje
P- 8	Pregled materialnih sredstev iz državnih rezerv za primer naravnih in drugih nesreč
P- 10	Pregled gradbenih organizacij
P- 11	Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
P- 12	Pregled gasilskih enot širšega pomena in njihovih pooblastil s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
P- 15	Podatki o odgovornih osebah, ki se jih obvešča o nesreči
P- 18	Seznam medijev, ko bodo posredovala obvestila o izvedenem alarmiranju in napotke za izvajanje zaščitnih ukrepov
P- 19	Radijski imenik sistema zvez ZARE, ZARE+
P- 20	Pregled sprejemališč za evakuirane prebivalce
P- 21	Pregled objektov, kjer je možnačasna nastanitev ogroženih prebivalcev in njihove zmogljivosti, ter lokacije primerne za postavitev zasilnih prebivališč
P- 22	Pregled organizacij, ki zagotavljajo prehrano
P- 23	Pregled lokacij načrtovanih za potrebe zaščite in reševanja v občinskih prostorskih aktih
P- 24	Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev in drugih nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju
P- 25	Pregled človekoljubnih organizacij
P- 26	Pregled centrov za socialno delo
P- 27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj
P- 28	Pregled splošnih in specialističnih bolnišnic
P- 29	Pregled veterinarskih organizacij

12.2 Navodila:

N - 01	Napotek – zaščita pred sevanjem in kako ravnamo ob morebitni nesreči v NEK
N - 02	Navodilo za uporabo radijskih zvez ZARE
N - 05	Navodilo za psihološko pomoč

12.3 Skupni dodatki:

D- 1	Načrtovana finančna sredstva za izvajanje načrta ZiR
D- 2	Načrt občine za zagotovitev prostorskih in drugih pogojev za delo poveljnika CZ in Štaba CZ Občine Sveti Andraž v Slovenskih goricah
D- 3	Načrt organizacije in delovanja regijskega logističnega centra
D- 4	Načrt zagotavljanja zvez ob nesreči
D- 10	Osnovni pogoji za življenje ob naravnih in drugih nesrečah-priporočilo
D- 14	Vzorec odredbe o aktiviranju sil in sredstev za ZRP
D- 15	Vzorec delovnega naloga
D- 19	Vzorec sklepa o aktiviranju načrta ZiR ob nesreči
D- 20	Vzorec sklepa o preklicu aktiviranja načrta ZiR ob nesreči
D- 22	Načrti dejavnosti - razni
D- 23	Dokumenti o aktiviranju pripadnikov občinskih enot in služb ZRP

